

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО**

УДК 342.553

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2023.3.31>

Валерій Олександрович Величко,

кандидат юридичних наук, доцент,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,

кафедра державного будівництва (доцент);

<https://orcid.org/0000-0002-5540-5545>,

e-mail: vavel1311@gmail.com

**АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ
РІШЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Наукове дослідження присвячено проблемам адміністративної відповідальності за порушення вимог підзаконних актів органів місцевого самоврядування. Звернено увагу, що обов'язковість рішень місцевих рад та їх виконавчих комітетів є однією з гарантій місцевого самоврядування. Стверджено, що невиконання багатьох підзаконних актів органів місцевого самоврядування може призвести до адміністративної відповідальності. Надано пропозиції щодо розширення компетенції адміністративних комісій і виконавчих комітетів у сфері притягнення до адміністративної відповідальності.

Ключові слова: місьцеве самоврядування, гарантії, адміністративна відповідальність, обов'язковість, підзаконні акти.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Сьогодні органи місцевого самоврядування в усьому світі відіграють ключову роль у сприянні розвитку та підвищенню рівня життя, у просуванні та захисті прав людини, що є важливою ланкою у відносинах між владою і громадянами [1].

Органи місцевого самоврядування вирішують широкий спектр місцевих проблем у соціально-економічній, культурній, бюджетній, земельній, освітній сферах, а також питання благоустрою населених пунктів. Для регулювання суспільних відносин у територіальній громаді місцевими радами ухвалюються різноманітні підзаконні акти: місцевий бюджет, правила благоустрою, правила паркування, рішення про оренду земельних ділянок. Обов'язковість рішень місцевих рад є однією з гарантій місцевого самоврядування. Саме тому дослідження адміністративної відповідальності за невиконання підзаконних актів органів місцевого самоврядування є актуальним.

Стан дослідження проблеми

Теоретичні дослідження, присвячені гарантіям місцевого самоврядування, здійснювалися дослідниками вже доволі давно. Зокрема, О. О. Фролов вивчав поняття і зміст гарантій місцевого самоврядування в Україні [2]. Проте наукових праць, присвячених саме юридичній відповідальності за порушення рішень органів місцевого самоврядування, і досі не існує.

Водночас сучасні дослідники розглядали проблеми притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення в різних сферах економіки, які регулюються підзаконними актами місцевого самоврядування. Наприклад, Ю. С. Назар з'ясував специфіку відповідальності за порушення бюджетного законодавства [3]. В. І. Теремецький дослідив фіскальну функцію органів місцевого самоврядування [4]. І. В. Зозуля та Г. В. Синельникова вивчали деякі питання адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері житлово-комунального господарства [5]. Склад адміністративного проступку в контексті порушення порядку поведінки з відходами досліджував Л. О. Ємець [6]. Особливості адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства розкрито у праці О. В. Літошенко [7]. Проблеми притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил благоустрою вивчали такі науковці, як Є. М. Щербина [8] та О. П. Ігнатенко [9]. Порушення рішень місцевих рад у сфері паркування транспортних засобів були предметом дослідження О. Ю. Салманової та А. Т. Комзюка [10]. Адміністративну відповідальність за порушення тиші в нічний час охарактеризовано Ю. А. Будинкевичем та А. С. Панасюком [11]. Праці названих вище науковців стали важливим підґрунтям для цього дослідження, оскільки присвячені проблемам адміністративної відповідальності у тих сферах суспільного життя, де правове регулювання здійснюється рішеннями місцевих рад.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є вивчення особливостей адміністративної відповідальності за невиконання рішень органів місцевого самоврядування. *Завданнями* статті є визначення переліку порушень підзаконних актів органів місцевого самоврядування, які можуть бути кваліфіковані як адміністративні правопорушення; розробка рекомендацій щодо правового регулювання відповідальності за порушення рішень органів місцевого самоврядування.

Наукова новизна дослідження

Стаття є одним із перших комплексних досліджень, які систематизують ті порушення підзаконних актів органів місцевого самоврядування, які можуть бути кваліфіковані як адміністративні проступки.

Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення законодавства про адміністративну відповідальність за порушення підзаконних актів місцевих рад.

Виклад основного матеріалу

Перелік гарантій місцевого самоврядування закріплено в розділі IV Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Відповідно до ст. 73 цього Закону підзаконні акти місцевих рад, їх виконавчих комітетів та міських голів, які ухвалені в межах повноважень, передбачених законом, обов'язкові для громадян, підприємств, установ та організацій, які розташовані в межах певної територіальної громади. За невиконання рішень органів місцевого самоврядування в законодавстві встановлено відповідальність¹. Отже, юридична відповідальність за невиконання підзаконних актів місцевих рад та їх виконавчих комітетів є однією з гарантій місцевого самоврядування, передбачених у законодавстві.

Зауважимо, що термін «гарантії місцевого самоврядування» не має законодавчого визначення. Водночас у працях науковців розроблені пропозиції щодо визначення цього поняття. Зокрема, О. О. Фролов пропонує розуміти гарантування місцевого самоврядування як систему умов, що забезпечують територіальним громадам реалізацію права на місцеве самоврядування. Можливості захисту права на місцеве самоврядування також належать до таких гарантій [2, с. 168]. Вважаючи наведене визначення цілком обґрунтованим, будемо спиратися на нього в нашому дослідженні.

Діяльність органів місцевого самоврядування охоплює сфери житлово-комунального господарства, благоустрою і містобудування, охорони здоров'я та освіти, культурного розвитку громади. Місцеві ради та їх виконавчі комітети здійснюють управління й розпорядження об'єктами комунальної власності. Для забезпечення виконання рішень органів місцевого самоврядування передбачена адміністративна відповідальність для правопорушників.

Можна запропонувати такі групи адміністративних правопорушень, які можуть бути вчинені внаслідок невиконання рішень органів місцевого самоврядування.

1. Порушення бюджетного законодавства

Згідно з п. 23 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень сільських і міських рад належить

¹ Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 15.08.2023).

затвердження бюджету та звіту про його виконання¹. Отже, органи місцевого самоврядування щороку ухвалюють рішення про затвердження бюджету територіальної громади, звіту про його виконання, внесення змін до нього.

Порушення підзаконних актів місцевої ради про розподіл коштів місцевого бюджету можуть бути кваліфіковані за ст. 164-12 «Порушення бюджетного законодавства» Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП)². У зазначеній нормі передбачена адміністративна відповідальність за порушення вимог Бюджетного кодексу України при здійсненні витрат із місцевого бюджету. Ю. С. Назар наголошує, що об'єктивна сторона адміністративного правопорушення, закріпленого в ст. 164-12 КУпАП, охоплює включення недостовірних відомостей до бюджетних запитів, затвердження необґрунтованих бюджетних призначень, зарахування доходів бюджету на будь-які рахунки, окрім єдиного казначейського рахунку, а також інші протиправні діяння [3, с. 305]. Досліджуючи фіскальну функцію місцевого самоврядування, В. І. Теремецький стверджує, що наповнення місцевого бюджету є важливим для виконання функцій місцевих рад [4, с. 117]. Можна зробити висновок, що закріплення в КУпАП відповідної норми про адміністративну відповідальність за порушення розподілу коштів, передбаченого в місцевому бюджеті, є однією з гарантій виконання рішень органів місцевого самоврядування про затвердження місцевих бюджетів.

2. Адміністративні правопорушення у сфері житлово-комунального господарства

Повноваження виконавчих комітетів місцевих рад визначені у ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Зокрема, органи місцевого самоврядування мають повноваження щодо управління об'єктами житлово-комунального господарства, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації. Виконавчі комітети місцевих рад відповідальні за облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, розподіл і надання житла, що належить до комунальної власності. Серед повноважень органів самоврядування закріплено вирішення питань щодо використання нежилых приміщень, будинків і споруд, що належать до комунальної власності³. Отже, законодавство про місцеве самоврядування передбачає низку

¹ Там само.

² Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 15.08.2023).

³ Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 15.08.2023).

повноважень місцевих рад та їх виконавчих комітетів у житлово-комунальній сфері.

Кодекс України про адміністративні правопорушення містить низку норм, які регулюють адміністративну відповідальність громадян та посадових осіб за правопорушення в житлово-комунальній сфері. Зокрема, у ст. 149 КУпАП встановлена адміністративна відповідальність за порушення порядку взяття на облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов. Окрім того, у ст. 150 КУпАП передбачена адміністративна відповідальність за порушення правил експлуатації жилих будинків і правил санітарного утримання місць загального користування¹. За порушення підзаконних актів органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунального господарства встановлено адміністративну відповідальність за вказаними статтями КУпАП.

І. В. Зозуля та Г. В. Синельникова зауважують, що правопорушення у сфері житлово-комунального господарства закріплені не лише в нормах КУпАП, а й у законодавчих актах, які регулюють сферу житлово-комунального господарства. Науковці зазначають, що суб'єктами адміністративної відповідальності можуть бути не лише громадяни, а й юридичні особи [5, с. 119]. Дійсно, за порушення правил утримання та експлуатації житлових будинків підприємствами, які надають комунальні послуги, встановлено адміністративну відповідальність для таких організацій. Наприклад, у ст. 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено перелік правопорушень, які можуть бути вчинені постачальниками електроенергії під час надання комунальних послуг. Також визначено перелік санкцій у вигляді штрафу, попередження, зупинення або анулювання ліцензії². Наголосимо, що перелічені заходи відповідальності можуть бути застосовані не до конкретних громадян, а до юридичних осіб, які постачають електроенергію.

У статті 31 Закону України «Про тепlopостачання» закріплено перелік порушень у сфері тепlopостачання та штрафні санкції, які можуть застосовуватися до суб'єктів господарювання, що надають послуги з опалення будинків³. У статті 59 Закону України «Про ринок

¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 15.08.2023).

² Про ринок електричної енергії : Закон України від 13.04.2017 № 2019-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19> (дата звернення: 15.08.2023).

³ Про тепlopостачання : Закон України від 02.06.2005 № 2633-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2633-15> (дата звернення: 15.08.2023).

природного газу» йдеться про відповідальність для юридичних осіб, які здійснюють господарську діяльність на ринку природного газу, визначено перелік правопорушень та санкції, які можуть бути застосовані за правопорушення у сфері газопостачання¹. Тож чимало законодавчих актів встановлюють санкції, які можуть бути застосовані до юридичних осіб, що надають житлово-комунальні послуги.

Отже, за порушення підзаконних актів органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунального господарства може настати адміністративна відповідальність для громадян, посадових осіб і підприємств, які надають комунальні послуги. Перелік правопорушень і санкцій встановлений у багатьох законодавчих актах України.

3. Адміністративні правопорушення, вчинені під час поводження з побутовими відходами

Місцеві ради та їх виконавчі комітети мають чимало повноважень щодо поводження з відходами. Наприклад, згідно з пунктами 54-1, 54-2 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до компетенції місцевих рад належить вирішення питань управління відходами, зокрема затвердження місцевих планів управління відходами та визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами. Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 30 цього Закону виконавчі комітети місцевих рад здійснюють організацію управління побутовими відходами². Реалізація перелічених повноважень повинна бути забезпечена встановленням адміністративної відповідальності за порушення порядку поводження з побутовими відходами.

За порушення вимог щодо поводження з відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання встановлено адміністративну відповідальність відповідно до ст. 82 КУпАП. Інші правопорушення під час поводження з відходами тягнуть за собою адміністративну відповідальність за статтями 82-1–82-6 КУпАП³. Л. О. Ємець наголошує, що адміністративні правопорушення у сфері поводження з відходами належать до адміністративних екологічних правопорушень [6, с. 42]. Отже, громадяни та посадові особи, які порушили законодавство про

¹ Про ринок природного газу : Закон України від 09.04.2015 № 329-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-19> (дата звернення: 15.08.2023).

² Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 15.08.2023).

³ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 15.08.2023).

поводження з відходами, можуть бути притягнуті до адміністративної відповідальності.

4. Земельні правопорушення

Повноваження у сфері земельних відносин передбачені законодавством про місцеве самоврядування. Згідно з п. 34 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень місцевих рад належить вирішення земельних питань. Окрім того, відповідно до п. 9 ч. 1 ст. 31 вказаного Закону компетенція виконавчих комітетів місцевих рад охоплює розробку містобудівних умов та встановлення обмежень у використанні земельних ділянок¹. Зауважимо, що у статтях 39–42 Земельного кодексу України передбачені підстави та порядок надання органами місцевого самоврядування громадянам і житловим кооперативам земельних ділянок для житлової та громадської забудови². Отже, повноваження місцевих рад та їх виконавчих комітетів у сфері земельних відносин передбачені законодавчими актами України.

О. В. Літошенко наголошує, що перелік земельних правопорушень міститься в Земельному кодексі України. Більшість складів земельних правопорушень передбачають адміністративну відповідальність відповідно до норм КУпАП [7, с. 64]. Справді, норми КУпАП встановлюють адміністративну відповідальність за низку адміністративних проступків у сфері земельних відносин. Зокрема, у статтях 53–55 КУпАП містяться адміністративні проступки, які полягають у порушенні правил використання земель, самовільному захопленні земельної ділянки, перекуренні даних земельного кадастру, порушенні правил землеустрою³. У разі порушення вимог рішень органів місцевого самоврядування у сфері землекористування правопорушник може бути притягнутий до адміністративної відповідальності за вказаними вище статтями.

5. Порушення у сфері благоустрою населених пунктів

Поняття благоустрою встановлено у ч. 1 ст. 1 Закону України «Про благоустрій населених пунктів». Воно охоплює роботи з розчищення та озеленення територій, санітарного забезпечення, зниження рівня

¹ Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 15.08.2023).

² Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 15.08.2023).

³ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 15.08.2023).

шуму, створення інших сприятливих умов для життєдіяльності людини¹. Є. М. Щербина наголошує, що сутність благоустрою передбачає наявність необхідних матеріальних і моральних умов для зручного та безпечного перебування громадян у громадських місцях [8, с. 105]. Отже, забезпечення благоустрою є важливою ознакою для комфортного проживання в населеному пункті.

Повноваження місцевих рад щодо розробки та затвердження правил благоустрою території населеного пункту, забезпечення в ньому чистоти і порядку, додержання тиші у громадських місцях, облаштування місць для паркування встановлені в пунктах 44 і 56-1 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»². Отже, місцеві ради уповноважені затверджувати відповідні місцеві правила власними підзаконними актами. За порушення правил благоустрою, дотримання тиші та правил паркування передбачена адміністративна відповідальність.

Зауважимо, що адміністративна відповідальність за порушення правил благоустрою населених пунктів, порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою встановлена у ст. 152 КУпАП³. О. П. Ігнатенко стверджує, що адміністративні стягнення можуть бути застосовані не лише за порушення норм Закону України «Про благоустрій населених пунктів», а й за невиконання місцевих правил благоустрою, затверджених органами самоврядування [9, с. 128]. Наведене зауваження є важливим, адже відповідальність за порушення рішень місцевих рад є однією з гарантій права територіальної громади на місцеве самоврядування.

Окрім того, за порушення правил паркування передбачена адміністративна відповідальність за ст. 152-1 КУпАП⁴. О. Ю. Салманова та А. Т. Комзюк наголошують, що підставою для адміністративної відповідальності є не лише відмова від оплати за проїзд, а й будь-яке інше порушення правил паркування [10, с. 155]. Зазначене зауваження становить цінність для нашого дослідження, оскільки правила паркування затверджуються саме органами місцевого самоврядування.

¹ Про благоустрій населених пунктів : Закон України від 06.09.2005 № 2807-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15> (дата звернення: 15.08.2023).

² Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 15.08.2023).

³ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 15.08.2023).

⁴ Там само.

Знищення або пошкодження зелених насаджень у межах населеного пункту розглядається як адміністративне правопорушення, передбачене ст. 153 КУпАП. Порушення правил дотримання тиші в населеному пункті може бути кваліфіковане за ст. 182 КУпАП¹. Ю. А. Будинкевич і А. С. Панасюк наголошують, що за порушення вимог правил дотримання тиші, затверджених органами місцевого самоврядування, передбачена адміністративна відповідальність за цією статтею КУпАП [11]. Вказане зауваження є слушним, оскільки встановлення відповідальності за порушення правил дотримання тиші, затверджених місцевою радою, є гарантією місцевого самоврядування.

Отже, низка норм КУпАП передбачають адміністративну відповідальність за порушення правил благоустрою, які встановлюються органами місцевого самоврядування. Виконання рішень місцевих рад у сфері благоустрою забезпечується притягненням порушників до адміністративної відповідальності.

Зауважимо, що відповідно до статей 218–219 КУпАП правом притягувати правопорушників до адміністративної відповідальності користуються виконавчі комітети місцевих рад і створені ними адміністративні комісії². Також у вказаних статтях визначено перелік правопорушень, які належать до компетенції цих правозастосовних органів. Однак у цьому переліку відсутні багато з норм КУпАП, які встановлюють адміністративну відповідальність за порушення вимог рішень місцевих рад. Зокрема, справи про адміністративні правопорушення, передбачені у ст. 82 «Порушення вимог щодо поведінки з відходами» та у ст. 55 «Порушення правил землеустрою» КУпАП, розглядаються іншими органами влади.

Висновки

Гарантії місцевого самоврядування є системою умов, які забезпечують територіальним громадам реалізацію права на місцеве самоврядування. Однією з гарантій місцевого самоврядування є встановлення адміністративної відповідальності за невиконання рішень місцевих рад та їх виконавчих комітетів. Місцеві ради та їх виконавчі комітети мають чимало повноважень у сфері бюджету, житлово-комунального господарства, вирішення земельних питань, благоустрою, освіти, культури й охорони здоров'я.

За порушення вимог, викладених у підзаконних актах органів місцевого самоврядування, передбачена адміністративна відповідальність за такими статтями КУпАП, як ст. 53 «Порушення правил використання земель», ст. 55 «Порушення правил землеустрою», ст. 82

¹ Там само.

² Там само.

«Порушення вимог щодо поводження з відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення або захоронення», ст. 150 «Порушення правил користування жилими будинками і жилими приміщеннями», ст. 152 «Порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів», ст. 164-12 «Порушення бюджетного законодавства», ст. 182 «Порушення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо захисту населення від шкідливого впливу шуму чи правил додержання тиші в населених пунктах і громадських місцях», а також іншими статтями. У разі вчинення більшої з перелічених правопорушень застосовувати адміністративні стягнення будуть виконавчі комітети місцевих рад або створені ними адміністративні комісії.

Для вдосконалення правового регулювання відповідальності за порушення підзаконних актів органів місцевого самоврядування пропонуємо:

1) закріпити в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» перелік порушень підзаконних актів органів місцевого самоврядування, за які передбачено адміністративну відповідальність для громадян і юридичних осіб;

2) об'єднати в одну статтю адміністративні проступки у сфері земельних відносин, передбачені статтями 53–55 КУпАП;

3) об'єднати в одну статтю адміністративні проступки у сфері поводження з відходами, передбачені статтями 82–82-8 КУпАП;

4) надати виконавчим комітетам місцевих рад або створеним ними адміністративним комісіям право притягати до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, передбачених ст. 55 «Порушення правил землеустрою» та ст. 82 «Порушення вимог щодо поводження з відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення або захоронення» КУпАП.

Перспективними в подальшому можуть бути наукові дослідження, пов'язані з кваліфікацією порушень підзаконних актів органів місцевого самоврядування як адміністративних проступків.

Список бібліографічних посилань: 1. Teremetskyi V., Velychko V., Lialuk O., Gutsul I., Smereka S., Sidliar V. Challenges for local authorities: the politics and practice of financial management in the way for Sustainable Development. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2021. Vol. 24, Spec. Iss. 1. URL: <https://www.abacademies.org/articles/challenges-for-local-authorities-the-politics-and-practice-of-financial-management-in-the-way-for-sustainable-developme.pdf> (дата звернення: 15.08.2023). 2. Фролов О. О. Поняття і зміст принципу державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування в Україні. *Державне будівництво та місцеве*

самоврядування. 2009. Вип. 18. С. 166–175. **3.** Назар Ю. С. Склад адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 164-12 КУпАП «Порушення бюджетного законодавства». *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2011. Вип. 7. С. 302–306. **4.** Теремецький В. І. Правовий вимір фіскальної функції органів місцевого самоврядування. *Право і безпека*. 2012. № 1. С. 113–118. **5.** Зозуля І. В., Синельникова Г. В. Деякі питання адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі житлово-комунального господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2014. Вип. 24, т. 3. С. 118–121. **6.** Ємець Л. О. Система та склад адміністративних правопорушень в сфері екологічної безпеки. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2018. № 1. С. 34–48. **7.** Літошенко О. В. Особливості адміністративно відповідальності за порушення земельного законодавства. *Підприємство, господарство і право*. 2018. № 1. С. 63–67. **8.** Щербина Є. М. Поняття та ознаки громадського благоустрою як об'єкта адміністративного правопорушення. *Право і суспільство*. 2013. № 2. С. 102–106. **9.** Ігнатенко О. П. Удосконалення механізмів притягнення окремих категорій винних осіб до адміністративної відповідальності у сфері благоустрою населених пунктів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 1. С. 126–129. **10.** Салманова О. Ю., Комзюк А. Т. Адміністративна відповідальність за порушення правил зупинки, стоянки та паркування транспортних засобів. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. Вип. 3 (94). С. 150–161. DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2021.3.13>. **11.** Будинкевич Ю. А., Панасюк А. С. Адміністративна відповідальність за порушення тиші в нічний час. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2016. № 2 (14). URL: <https://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16byavnc.pdf> (дата звернення: 15.08.2023).

Надійшла до редакції 17.08.2023

Прийнята до опублікування 13.09.2023

Velychko V. O. Administrative liability for non-implementation of local self-government bodies' decisions

The scientific study is devoted to the problems of administrative responsibility for violating the requirements of the by-laws of local self-government bodies. Legislative acts and the list of administrative offenses regulating the powers of local self-government bodies are studied. The article examines the works of scholars who have studied the peculiarities of administrative liability for violation of parking rules, ensuring silence in cities, and waste management.

It is stated that the binding nature of decisions of local councils and their executive committees is one of the guarantees of local self-government. Guarantees of local self-government are defined as a system of conditions that provide territorial communities with the exercise of the right to local self-government. Attention is drawn to the fact that local councils make

decisions on the budget, housing, communal services, land relations, improvement, education, and health care, and regulate other legal ties. Failure to comply with many by-laws of local self-government bodies may entail administrative liability. Administrative offenses in budgetary, land, environmental relations, and settlement improvement are analyzed.

Cases of qualification of by-laws violations of local self-government as administrative misdemeanors are determined. The objective side of the composition of these administrative offenses is described.

The authority of local self-government bodies to bring offenders to administrative responsibility is clarified. Proposals for expanding the competence of administrative commissions and executive committees in bringing administrative responsibility are made. It is proposed to establish a list of violations of by-laws of local self-government bodies in the Law of Ukraine On Local Self-Government in Ukraine, for which administrative responsibility is provided for citizens and legal entities.

Key words: local self-government, guarantees, administrative responsibility, obligation, by-laws.

